

Lesplan: kleur en mengen

Groep 3 en 4

Kennis:

De leerling verwondert zich over alle kleuren om zich heen, er zijn er te veel om te tellen.

De leerling weet dat verf is gemaakt van pigment.

De leerling kan het verschil tussen een kwast en een penseel benoemen.

De leerling weet dat kleuren namen hebben (bijv. geel, rood, blauw, groen, oranje, paars, bruin, wit, zwart, grijs, beige, turquoise).

De leerling kan de drie primaire kleuren opnoemen: rood, geel, blauw.

De leerling weet dat je secundaire kleuren kunt mengen en dat er drie zijn: oranje, paars, groen.

Vaardigheid:

De leerling oefent met de techniek het mengen van verf.

De leerling oefent met de techniek schilderen en weet dat je moet kunnen zien waar de haartjes van het penseel zijn om de verf te kunnen 'besturen'.

Nodig

Deze les zal ongeveer een uur duren.

- per leerling een schotel of palet met rode, gele en blauwe verf
- per leerling een penseel en een leeg 'kleurwiel' om te kunnen beschilderen
- potjes of bakjes met water om de penseel te wassen
- doekjes of oude kranten om de penseel te drogen
- plek om de natte werkjes neer te leggen als ze drogen

Het verhaal

De doelen staan niet op een sheet, je kunt deze wel eerst met je groep bespreken.

Bij de eerste sheet vraag je jouw leerlingen welke kleuren zij al kennen. Liefelingskleuren? Begin een gesprek over de kleuren door te vragen wat ze van kleuren vinden. Hoe zou de wereld er uitzien zonder kleur? Wie heeft er in huis een plek of een muur met een bijzondere kleur of wie zou dat wel graag willen?

De tweede sheet is bedoeld om alle kleuren te benoemen. De standaard kleurnamen die veelal bij de kleuters zijn geleerd. Bij de onderste vraag 'welke kleuren missen nog?' doel ik op wit, zwart en grijs. Altijd leuk om te zien welke leerling dat ineens doorheeft.

De derde sheet gaat over kleuren met speciale eigennamen. Ik heb de kleuren cyaan, indigo, magenta, turquoise en beige gekozen, maar je kunt zelf ook een kleur toevoegen of overslaan. Vraag eens wie al een van deze speciale kleuren goed kent.

Bij de vierde sheet is het de bedoeling om die speciale kleuren eens goed te bekijken. Van cyaan en indigo staat er een voorbeeld. Google de kleur op afbeeldingen en dat geeft een goed algemeen beeld van een kleur. Je kunt de kleuren ook in wikipedia opzoeken als je op een van de kleuren dieper in wilt gaan. Magenta is bijvoorbeeld de bijzondere precieze mix van rood en blauw, mits je verf hebt met even sterke pigmenten en dat is op school meestal niet aanwezig. Interessant om te vertellen en een mooi bruggetje naar het volgende punt.

Sheet vijf: Wie heeft er een idee hoe verf gemaakt wordt? Er staat een link naar een kort filmpje van schooltv.nl. Kijk het filmpje of vertel dat verf een soort lijm is met pigment. Pigment is de kleurstof in ontzettend fijne korreltjes, zo fijn dat je ze (gelukkig) niet ziet. Vertel ook over het verschil tussen een kwast en een penseel. Een kwast is grof en heeft hele sterke (kronkelige) haren. Hier kan je niet fijn mee werken. Penselen hebben zachte fijne haren, die ook weer heel kwetsbaar zijn. Penselen zijn om netjes te schilderen en kwasten om snel en veel te schilderen. De vorm maakt niet uit beide zijn er in veel vormen en maten, kijk maar op de afbeelding.

De laatste sheet met het kleurwiel. Vertel dat je primaire kleuren niet kunt mengen, deze kleuren moet je kopen. Primair is een moeilijk woord voor eerste, het zijn de eerste kleuren waar mee je alles kunt mengen. Secundair betekent tweede en de mengkleuren zitten precies tussen de kleuren waarvan ze gemaakt worden. Oranje zit dus tussen geel en rood. Laat deze sheet op het digibord als voorbeeld staan.

De opdracht

! Doe het schilderen voor.

! Zorg echt voor penselen met fijne haren want met een (kleuter)kwast kan zelfs en professional moeilijk een rechte lijn maken.

Maak de kleurwielen zelf op dikker papier. Papier uit de printer kan slecht tegen verf. Gebruik een hele dikke marker en trek twee cirkels om, dikke lijnen zijn ook fijner voor de leerlingen om binnen te blijven. (Dit kan groep 8 ook voor jouw klas doen)

1. Pak een beetje verf met je penseel en ga langs de lijn van het kleurwiel. Vertel dat je eerst langs de lijnen gaat en dan zorgeloos het vakje kunt vol schilderen. Bij elke lijn zorg je ervoor dat je de haren van je penseel kan zien, zo bepaal jij waar de verf komt en is het niet een grote gok. Is een kind bang om buiten te lijnen te gaan? Vertel eerst dichtbij maar niet tegen de lijn te schilderen, om vervolgens steeds wat dichterbij de lijn een lijn te maken.
2. Eerst moeten de kinderen alleen de primaire kleuren in de vakjes schilderen. Benadruk dat er steeds een vakje leeg blijft. De leerlingen kunnen even lekker aan de slag. Benadruk dat je ze straks leert mengen.
3. Zodra de eerste leerling klaar is, leg je de les stil. Nu ga je het mengen uitleggen en voordoen. Vertel dat de verf nu in eilandjes op het bordje liggen en dat je voor je nieuwe kleur een nieuw eilandje gaat maken. Als je met geel mengt pak je eerst veel geel. Vertel dat geel een hele lichte kleur is vergeleken met blauw en rood. Maak een tweede eilandje van geel, was je penseel en pak wat van bijv blauw, je mengt dan groen.

Wil je toch graag de powerpoint-versie van de les of wil je wat anders vragen?
Stuur een e-mail naar: jufkunst@hotmail.com.